

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВА АНАЛІТИКА ТА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>4-й, семестр 8-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Аналізу та аудиту</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.е.н., доц. Томчук Олена Феліксівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	olenatomchuk@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансова аналітика та безпека бізнесу» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Звітність підприємств», «Фінанси підприємств».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при складанні іспиту за фахом і проходженні виробничої практики.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фінансова аналітика та безпека бізнесу» забезпечує вміння проводити розрахунки, формувати аналітичний висновок із дослідженої інформації; підготовку висококваліфікованих фахівців, які здатні працювати в якості аналітиків на підприємствах реального сектора економіки, в комерційних та інвестиційних банках, керуючих компаніях тощо; вміння прогнозувати процеси, що відбуваються на ринках функціонування підприємства; розробку рекомендацій для прийняття управлінських рішень, заснованих на результатах проведеного аналізу та фінансової безпеки. Завдяки дисципліні «Фінансова аналітика та безпека

бізнесу» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загально-теоретичною та прикладною підготовкою фахівців фінансово-економічного профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансова аналітика та безпека бізнесу» є навчити здобувачів здійснювати аналітичні дослідження фінансових показників, надавати аналітичне обґрунтування управлінських рішень щодо виявлення та нейтралізації небезпек і загроз задля забезпечення фінансової безпеки підприємства, ефективно управляти фінансово-аналітичною службою та підвищувати надійність і ефективність діяльності суб'єкта господарювання.

Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння здобувачами теоретичних і практичних знань до аналітичної роботи, вивчення особливостей аналітичного процесу, оволодіння методами та інструментами аналітичної діяльності, зводити інформацію з різних джерел і вибирати найбільш вигідне, що дозволяє економити значні ресурси підприємства; оцінювати слабкі і сильні сторони підприємства та виявляти можливості і загрози на ринку, де підприємство функціонує; уміння застосувати отримані знання й практичні навички для прийняття управлінських рішень щодо фінансової безпеки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК 7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПРН 9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Теоретичні основи фінансової аналітики та безпеки бізнесу	2	2	9
2	Фінансова аналітика складу та джерел формування майна підприємства.	2	2	9
3	Аналітика фінансової стійкості підприємства.	2	2	9
4	Фінансова аналітика ліквідності та платоспроможності підприємства.	2	2	8
5	Фінансова аналітика руху грошових потоків підприємства.	2	2	8
6	Фінансова аналітика кредитоспроможності потенційного позичальника.	2	2	8
7	Фінансова аналітика ефективності використання капіталу.	2	2	8
8	Фінансова аналітика ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства.	4	2	8
9	Фінансова аналітика ризику банкрутства.	2	2	8
10	Фінансова аналітика фінансових результатів діяльності підприємства.	2	2	8
11	Бізнес і корупція: проблеми протидії	2	2	9
12	Побудова систем забезпечення фінансової безпеки бізнес-структур.	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався

під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Основні види самостійної роботи здобувачів вищої освіти

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	60	1 раз в семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування у системі МУДЛ
Разом		100		

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями).

2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями).

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV.

4. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.

5. Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ

Міністерства економіки України від 26.10.2010 р. № 1361.

6. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. № 170.

7. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 зі змінами.

Основна навчально-методична література

8. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Підручник. Київ : КНЕУ, 2014. 320 с.

9. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с.

10. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 302 с.

11. Казакова Н.А. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: ЦНЛ, 2018. 539 с.

12. Калетнік Г. М., Даниленко А.С., Варченко О.М., Ціхановська В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ : «Хай–Тек Пресс», 2013. 688с.

13. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.

14. Кондратенко Н.О., Великих К.О. Фінансовий аналіз : конспект лекцій для студентів бакалавріату усіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 166 с.

15. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с.

16. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536с.

17. Марусяк Н.Л. Фінансовий аналіз : навч. посібник Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.

18. Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 288 с.

19. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/27576/mod_resource/content/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD_%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7_2015.pdf

20. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посібник. Львів, 2021. 264 с.

21. Сарай Н.І. Економічна діагностика: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 165 с.

22. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПП «Астроя», 2020. 434 с.

23. Тринька Л.Я., Іванчук (Липчанська) О.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ : Алерта, 2014. 768 с.

24. Школьник І.О., Боярко І.М., Дейнека О.В. та інші. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Додаткова

25. Аналіз фінансового стану будівельної організації: монографія / С. С. Савенко, В. І. Савенко, С. І. Доценко, О. Ю. Чертков, С. П. Пальчик, І. А. Шатрова, Д. Я. Кислюк, Ю. В. Орлик, І. І. Бондар. Київ : ЦНЛ, 2018 . 96 с.

26. Алескерова Ю.В., Коробчук А.Р. Аналіз фінансового потенціалу аграрного підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2018. №22. С.436-438.

27. Гончарук І.В., Старосуд В.І., Мулик Т.О. Фінансові результати сільськогосподарських підприємств: механізм формування та аналітична оцінка (на прикладі Ялтушківської дослідно-селекційної станції ІБК і ЦБ НААН України). *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 3. С. 18-34.

28. Мазур В.А., Томчук О.Ф., Браніцький Ю.Ю. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 3. С. 7-20.

29. Малій О.Г. Фінансовий аналіз. Курс лекцій. Харків : ХНТУСГ, 2018. 163 с.

30. Мулик Т.О., Гловюк А. Діагностика фінансового стану підприємства як основа забезпечення його економічної безпеки. Житомир: Видавець О.О. Євенок. 2017. С. 104-105.

31. Мулик Т.О., Мулик Я.І. Аналіз фінансової безпеки підприємств: індикаторний та ресурсно-функціональний підходи. Історико-теоретичні аспекти розвитку обліку, контролю і аналізу в Україні та світі: колективна монографія. Вінниця. 2015. 191-206.

32. Мулик Т.О. Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. № 1. 2019. С. 146-160.

33. Мулик Т.О. Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Управлінський аналіз: сутність та значення у прийнятті рішень. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 4. С. 144-154.

34. Мулик Т.О., Григораш М.В. Діагностика підприємства під час фінансової кризи, як складова антикризової політики. *БІЗНЕС-НАВІГАТОР: науково-виробничий журнал*. 2018. Випуск 5 (48). С. 160-163.

35. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.

36. Стецюк Л. С. Методичне забезпечення аналізу сільськогосподарських підприємств. Електронне наукове фахове видання «*Ефективна економіка*». 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5191>.

37. Томчук О.Ф. Аналіз бухгалтерського балансу підприємств. *Економіка та держава*. 2019. № 10. С. 98-102.

38. Томчук О.Ф. Методика проведення аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. *Фінанси, облік, банки*. 2019. № 1(24). С. 94-101.
39. Томчук О.Ф. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 9 (73). С. 480-486.
40. Томчук О.Ф., Томчук В.В. Роль звіту про фінансові результати в інформаційному забезпеченні аналізу фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 17. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/17-2018>.
41. Томчук О.Ф. Фабіянська В.Ю. Довгополук Г.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті фінансового стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016, Випуск 5 (05). С. 339-345. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/5_2016/66.pdf.
42. Томчук О.Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З Гжицького. Серія «Економічні науки»*, Том 18, № 2(69). 2016. С. 160-164.
43. Томчук О.Ф. Роль фінансової стійкості в оцінці ймовірності банкрутства підприємства. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 38. С. 14-24.
44. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності: навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2017. 268 с.
45. Томашук І.В., Вольська Л.Л. Аналіз фінансового стану та інвестиційної привабливості Вінницького регіону. *Економіка та суспільство*, Електронне наукове фахове видання. 2019, Випуск 20. С. 477-487.
46. Томашук І.В. Удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в сільськогосподарських підприємствах. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. №21. С.105-111.
47. Томашук І.В. Томчук О.Ф., Гиренко Ю. В. Розвиток міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2. С. 197-212.
48. Федоришина Л.І., Цуркан А.О. Організація і методика економічного аналізу ефективності діяльності аграрних підприємств. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2018. Випуск 2-2 (45). С. 137-139.
49. Tomchuk O. Accounting and analytical information as a tool of diagnostics of economic security of agricultural enterprises. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2020. Vol. 3. № 50. P. 50-62.
50. Fedoryshyna L., Vilchynska N. Influence of economic space imbalances on the functioning of the enterprise financial mechanis. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2021. Vol. 2, № 1. P. 68-72.
51. Polova O., Podolianchuk O, Gudzenko N., Koval N., Ishchenko Y., Pravdiuk M., Mulyk T., Tomchuk O., Mulyk Ya., Kozachenko A., Mashevskа A. Current issues of accounting, taxation, analysis and audit development in modern challenges condition: collective monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného

manažérstva v Košiciach, 2022. 282 p.

52. Tomchuk O. Methodology for analysis of the financial condition of agricultural enterprises and ways of its enhancement. *Three Seas Economic Journal*. 2021. Vol. 2, № 3. P. 104-117.

53. Zdyrko N.G., Polova O.L., Mulyk T.O., Tomchuk O.F., Mulyk Ya.I., Kozachenko A.Y., Fedoryshyna L.I., Mashevskaya A.A. Financial control, analysis and audit as tools of an effective management system: state, problems, prospects: collective monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. 291 p.

54. Tomchuk O. Analytical providing of calculation operations and directions for its improvement. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2023. Vol. 4. № 1. P. 82-98.

Інтернет-ресурси

55. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

56. Сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

57. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

58. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

59. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>.

60. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

61. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

62. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

63. Українське товариство фінансових аналітиків. URL: www.usfa.kiev.ua.

64. Фінансовий аналітик-сервіс. URL: www.fas.com.ua.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Присутність на лекційних заняттях	5
6	Участь у роботі на практичних заняттях	5
7	Виконання контрольних робіт, тестування	10
8	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному університеті».

Силабус навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
ри аналізу та аудиту

Протокол від “31” липня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Тетяна МУЛИК